

[Schrøder.]

gere, I, som mangen stolt Dumrian foragter, skønt I føder og nærer ham og alle hans lige, lad Eder ikke afskrække, I er Landets Styrke og Folkets Kerne.“

Ja, de samme Ord kunde i øvrigt bruges den Dag i Dag i Anledning af det Forslag, der her ligger paa Tingets Bord.

Der skulde dog gaa mange Aar, mange Kampe skulde kæmpes, før Arbejderne lærte at slutte sig sammen, før de lærte, at splittede var de intet, men samlede var de alt, paa samme Maade som Bondestanden har lært det. Men det er dette Sammenhold, denne Solidaritet, som de ærede Medlemmer af Venstrepartiet i dette Øjeblik vil bryde ved at gennemføre Begyndelsen til en Lovgivning til Værn for og Begunstigelse af Skruerækkeriet. Der eksisterer aabenbart, i hvert Fald i store Dele af Venstre, den mærkelige Opfattelse, at der indenfor og udenfor Fagforeningerne findes en hel Stab af arbejdsvillige, som bare gaar og venter paa, at man skal løse de stramme Organisationsbaand, at der skal komme en lovæssig Beskyttelse for Skruerækkere, for saa at kunne bryde Fagforeningstyranniet og uden videre Forhandling og Kommentar tage Arbejde for, hvad en tilfældig Arbejdsgiver finder for godt at byde. Jeg tror imidlertid, de Herrer tager storlig fejl. Ligesom Landboerne har lært Fordelene ved Sammenslutning i Andelsforetagender og andre Erhvervsorganisationer — det er i øvrigt noget, vort Land er saa rigt paa, og adskillige Forfattere har netop skrevet om og dokumenteret, hvilken Betydning Landboernes faglige Organisationer — det kan jeg med lige saa stor Ret kalde det for, som man kalder Arbejdernes Organisationer for faglige — har haft for hele Landets Udvikling —, saaledes har Fagorganisationerne ikke alene i økonomisk Henseende, men ogsaa kulturelt udrettet noget stort for Arbejderklassen. For ikke at bruge mine egne Ord skal jeg henvise til det Memorandum, der findes optrykt blandt Bilagene til Betænkningen i Fjor. Det er ikke skrevet af en Fagforeningsmand, og efter hele Tonen i det at dømme er det vel daarligt nok skrevet af en Fagforeningsven. Men han nævner en hel Række Hjelpeinstitutioner, som er oprettet af Arbejderne selv, der i høj Grad hjælper det øvrige Samfund med at støtte dem, som uden Skyld er kommet i Nød, til Trods for, at man fra anden Side ikke tænker paa andet end at faa Statstilskuddene til at dale og paa at chikanere disse Hjelpeforetagender, som Arbejderne selv har sat i Gang. Derefter nævnes der en Række

kooperative Foretagender, som er startet ved Arbejdernes egne Midler, ved deres eget Initiativ, ved deres egne Kræfter. Der er ganske vist adskillige, der ikke kan lide disse kooperative Foretagender, men i sin Tid kunde Købmændene ude paa Landet heller ikke lide Landboernes Brugsforeninger, saa der er vist ingen Grund til at tage Hensyn dertil. Men der nævnes saa, hvilke kulturelle Foretagender der er sat i Gang: Arbejdernes Oplysningsforbund, Arbejderbevægelsens Arkiv, Arbejdernes Læseselskab, den socialdemokratiske Arbejderskole, Arbejderhøjskolerne i København og i Esbjerg og en hel Del andre Foretagender, som viser, at Arbejderbevægelsen ikke, saaledes som man ofte vil beskyldte den for, er en materialistisk Bevægelse, men at man ogsaa sørger for at bibringe Medlemmerne Sans for højere Livsværdier. Og jeg vil spørge ærede Medlemmer, i Særdeleshed de ærede Retsstatsfolk: Vilde der ikke være mere Mening i, om alle gode Kræfter i vort Land samlede sig til Værn om denne Bevægelse fremfor nu at lovbeskytte det Individ, der enten af Dumhed eller af Ondskab eller for personlig Vindings Skyld i Øjeblikket svigter den Solidaritet, uden hvilken Arbejderne havde været en saavel legemligt som aandeligt degenereret Klasse og slet ikke havde været i Stand til at stille alle disse, jeg tør nok sige stolte, Foretagender paa Benene, som de har gjort?

Nu er det jo i høj Grad sørgeligt, at dette Forslag kommer netop fra Venstre. I min Barndomstid var Venstre som bekendt et demokratisk Parti. Jeg erindrer, hvordan vi Dreng fra Vesterbros Sidegader havde været ude for at høre paa Valghandlingen paa Ridepladsen, hvor vi sang Venstres Valgsang:

„Venstre skal sejre, og Højre skal fly.

Fremad Venstre, fremad paa ny.“

Og jeg erindrer, da vi om Aftenen løb gennem Gaderne og raabte: Venstre har sejret, Trier er valgt! hvorledes Proletarerne derude i disse Kvarterer — Valgret havde de ikke, for de fleste af dem var under Fattigvæsenet i disse Tider — lukkede Vinduerne op og raabte: Er det virkelig sandt, har Venstre sejret? Gud ske Lov, saa skal det nok blive godt igen.

Ja Gud bedre det! Venstres Syn paa Fagforeningerne var jo ganske anderledes for en 40—50 Aar siden, end det er nu. Jeg skal f. Eks. minde om Smedelockouten i 1885; da forsøgte Fabrikanterne ogsaa at klare sig med arbejdsvillige. Og den Gang gik det jo lidt mere robust til, man var ikke saa formfuldendt som i vore Dage,